

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 19. aprill 2021
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0208(COD)

6834/1/20
REV 1 ADD 1

JAI 241
INF 40
CADREFIN 36
FREMP 24
COPEN 82
DROIPEN 14
JUSTCIV 31
CODEC 187
PARLNAT 157

NÕUKOGU PÕHJENDUSED

Teema: Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse õigusprogramm ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1382/2013

- Nõukogu põhjendused
- Vastu võetud nõukogu poolt 19. aprillil 2021

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 30. mail 2018 vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, millega kehtestatakse õigusprogramm¹ (edaspidi „määrus“).
2. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 18. oktoobril 2018.
3. Ettepaneku läbivaatamine algas 2018. aasta juulis ja viidi lõpule detsembris. Alaliste esindajate komitee andis 19. detsembril 2018 osalised läbirääkimisvolitused². Kuna see määrus on mitmeaastase finantsraamistikuga seotud ettepanekute paketi üks osa, jäeti kõik eelarvemõjuga või horisontaalsed sätted kõrvale kuni mitmeaastase finantsraamistiku osas täiendavate edusammude tegemiseni.
4. Euroopa Parlament võttis oma seisukoha vastu 6. veebruaril 2019. Korraldati kaks kolmepoolset kohtumist: 20. veebruaril ja 5. märtsil 2019. Nõukogus korraldati 28. veebruaril ja 4. märtsil 2019 kaks justiits- ja siseküsimuste rahastamisvahendite ajutise töörühma koosolekut, et teavitada liikmesriike läbirääkimiste edenemisest ja saada nendelt tagasisidet.
5. Need läbirääkimised võimaldasid saavutada ühise seisukoha Euroopa Parlamendiga ettepaneku nende osade suhtes, mille kohta eesistujariigile olid antud volitused läbirääkimisteks. Nende läbirääkimiste tulemused on esitatud dokumendis 7248/1/19. Alaliste esindajate komitee kinnitas Euroopa Parlamendiga saavutatud ühise seisukoha 13. märtsil 2019.

¹ 9598/18

² 15377/18

6. Euroopa Parlament kinnitas ühise seisukoha 17. aprillil 2019, võttes vastu oma seadusandliku resolutsiooni (esimesel lugemisel).
7. Alaliste esindajate komitee vaatas 16. novembril 2020 läbi läbirääkijate saavutatud esialgse poliitilise kokkuleppe mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kohta. See võimaldas alaliste esindajate komiteel võtta 2. detsembril 2020 vastu täielikud volitused õigusprogrammi üle läbirääkimiste pidamiseks³.
8. Toimus veel kaks kolmepoolset kohtumist: 11. ja 18. detsembril 2020. Nendega kaasnes mitu tehnilist ja redaktsioonilist koosolekut.
9. Esialgne poliitiline kokkulepe Euroopa Parlamendiga saavutati 18. detsembril 2020.
10. Samuti võttis nõukogu 17. detsembril 2020 ametlikult vastu mitmeaastase finantsraamistiku paketi erinevad elemendid.
11. Alaliste esindajate komitee analüüsis lõplikku kompromissteksti 3. veebruaril 2021 ja väljendas sellele oma toetust.
12. Euroopa Parlamendi õiguskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimehed saatsid 5. veebruaril 2021 alaliste esindajate komitee (COREPER II) eesistujale kirja, milles kinnitati Euroopa Parlamendi kokkulepet institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemuse suhtes (millele mõlemas institutsioonis tehakse veel õiguskeeleline kontroll).
13. COREPER saavutas 17. veebruaril 2021 kompromissteksti suhtes poliitilise kokkuleppe.

³ 13420/20

II. EESMÄRK

14. Õigusprogrammi loomist käsitleva määruse ettepaneku eesmärk on toetada liidu väärtustel, õigusriigi põhimõttel ning vastastikusel tunnustamisel ja usaldusel põhineva Euroopa õigusruumi edasist arengut, eelkõige hõlbustades õiguskaitse kättesaadavust, ning edendada õiguslast koostööd tsiviil- ja kriminaalasjades ning riiklike õigussüsteemide tõhusust. Koos kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmiga moodustab see uus programm uue õiguse, õiguste ja väärtuste fondi, mis aitab kaasa avatud, demokraatlike, pluralistlike ja kaasavate ühiskondade toetamisele. Ühtlasi aitab see suurendada kodanike mõjuvõimu, kaitstes ja edendades õigusi ja väärtusi ning arendades ELi õigusruumi.

III. NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

Ühine arusaamine

15. Ühine arusaamine kajastas suures osas komisjoni algset ettepanekut ja oli kooskõlas nõukogu osaliste volitustega.
16. Tehti järgmised muudatused:
- a) võimalike toetusesaajate hulka lisati kodanikuühiskonna organisatsioonidega koostööd tegevad õigusvaldkonna spetsialistid;
 - b) suurendati kodanikuühiskonna organisatsioonide rolli;
 - c) tugevdati soolist võrdõiguslikkust (nimelt lisati soolõimet käsitlev uus artikkel) ja mittediskrimineerimist;
 - d) täpsustati õigusprogrammist rahastatavaid meetmeid.

Lõpliku kompromissi põhielemendid

17. Kahe kaasseadusandja vahel kokku lepitud lõplik tekst kujutab endast tasakaalustatud kompromissi. 2020. aastal alustatud läbirääkimistel arutati eriaruteludel kolme teemat:
- a) programmi juhtimise osas kinnitati, et tööprogrammi vastuvõtmiseks kasutatakse rakendusakte, mis on kooskõlas esialgse ettepaneku ja nõukogu volitustega;
 - b) õigusriiki käsitlevate sätete tugevdamine;
 - c) seoses rahaliste vahendite eraldamisega lisati määrusesse võimalus näha määruse eesmärkide saavutamiseks ette vahendite sihtotstarbe määramine piiratud ulatuses. Samuti on iga määruses määratletud eesmärgi toetamiseks nähtud ette paindlikkusvaru, et toetada esmajärjekorras meetmeid, mille eesmärk on edendada õigusriiki. See vahendite sihtotstarbe määramine piiratud ulatuses, kuigi seda ei olnud komisjoni algse ettepanekus ette nähtud, põhines sarnasel vahendite eraldamisel, mis oli ette nähtud määrusega, millega loodi õigusprogramm aastateks 2014–2020.

IV. KOKKUVÕTE

18. Nõukogu esimese lugemise seisukoht kajastab kompromissi, milleni jõuti nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahelistel läbirääkimistel. Seda kinnitati Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimehe eespool nimetatud kirjaga ning sellest tulenevalt kiitis COREPER 17. veebruaril 2021 dokumendi heaks.